

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
до проєкту наказу Міністерства енергетики України
«Про затвердження Правил приладового обліку природного газу»

I. Визначення проблеми

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2001 року № 1089 «Про Концепцію створення єдиної системи обліку природного газу» Міністерством палива та енергетики України затверджено наказ від 27 грудня 2005 № 618 «Про затвердження Правил обліку природного газу під час його транспортування газорозподільними мережами, постачання та споживання» (далі – Правила) та зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26 січня 2006 року за № 67/11941.

Ці Правила визначають взаємовідносини між суб'єктами господарювання під час передачі з газорозподільних систем (далі – ГРМ) споживачу природного газу.

Крім того, Правила містять посилання на нормативно-правові акти, які на сьогодні визнано такими, що втратили чинність, а саме:

Закон України від 11 лютого 1998 року № 113/98-ВР «Про метрологію та метрологічну діяльність»;

наказ Державного комітету України по нагляду за охороною праці від 01 жовтня 1997 року № 254 «Про затвердження Правил безпеки систем газопостачання України», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 15 травня 1998 року за № 318/2758.

Крім того, відповідно до Законів України «Про ринок природного газу», «Про природні монополії», постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 30 вересня 2015 року № 2494, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 06 листопада 2015 року за № 1379/27824, затверджено Кодекс газорозподільних систем (далі – Кодекс ГРМ).

Згідно із Кодексом ГРМ, балансування об'ємів (обсягів) природного газу, що подається в ГРМ та розподіляється і передається з ГРМ за певний період, забезпечується Оператором газорозподільної системи (далі – Оператором ГРМ) та включає:

- фізичне балансування ГРМ;
- комерційне балансування ГРМ.

Фізичне балансування ГРМ є комплексом технічних і технологічних заходів, які вживаються Оператором ГРМ для утримання тиску природного газу в ГРМ на рівні, необхідному для безпечного й ефективного розподілу природного газу. Головною метою фізичного балансування є врівноваження кількості газу, що подається в ГРМ, з кількістю газу, що розподіляється та передається з ГРМ.

Комерційним балансуванням ГРМ є встановлення на підставі документально оформлених даних відповідності між фактичним об'ємом (обсягом) надходження природного газу в ГРМ за відповідний період та фактичним об'ємом (обсягом) розподіленого і переданого за цей період природного газу з ГРМ з урахуванням об'єму (обсягу) фактичних втрат та

виробничо-технологічних витрат природного газу в ГРМ, понесених Оператором ГРМ протягом цього періоду, зокрема для забезпечення фізичного балансування.

З огляду на зазначене вище, прийняття наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження Правил приладового обліку природного газу» (далі – проект наказу) дозволить уникнути колізії між нормативно-правовими актами.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	+	–
Держава	+	–
Суб'єкти господарювання	+	–
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	–	+

Визначена проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів.

Також, визначена проблема не може бути вирішеною за допомогою чинних регуляторних актів, оскільки на даний час не існує нормативно-правового акта, який вирішив би визначену проблему.

II. Цілі державного регулювання

Цілями державного регулювання проекту наказу є затвердження Правил приладового обліку природного газу для забезпечення отримання достовірних і точних результатів вимірювання обсягів природного газу в одиницях об'єму та/чи енергії, гарантувати стабільність і надійність метрологічних характеристик протягом терміну експлуатації вимірювальних систем.

Також проектом наказу пропонується визнати таким, що втратив чинність, наказ Міністерства палива та енергетики України від 27 грудня 2005 року № 618 «Про затвердження Правил обліку природного газу під час його транспортування газорозподільними мережами, постачання та споживання», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 26 січня 2006 року за № 67/11941, що дозволить забезпечити приведення нормативно-правових актів у відповідність до чинного законодавства України.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1. Прийняття проекту наказу.	Дозволить встановити вимоги до складових частин вимірювальних систем визначення кількості та енергії природного газу, правил експлуатації приладів обліку, порядку вимірювання обсягів та визначення фізико-

	хімічних показників природного газу, нафтового (попутного) газу, газу (метану) вугільних родовищ та газу сланцевих товщ, газу колекторів щільних порід, газу центрально-басейнового типу, сумішей природного газу з воднем та біометану (далі – газу) під час його транспортування, розподілу, постачання, зберігання та споживання, а також методик виконання вимірювань кількості природного газу методом змінного перепаду тиску та з використанням лічильника газу з пристроєм перетворення об'єму газу.
Альтернатива 2. Залишення існуючої ситуації без змін.	Така альтернатива досягнення цілей державного регулювання не дозволить вирішити проблеми, зазначені у розділі I, а також не дозволить досягти цілей державного регулювання.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1. Прийняття проєкту наказу.	Дозволить встановити вимоги до складових частин вимірювальних систем визначення кількості та енергії природного газу, правил експлуатації приладів обліку, порядку вимірювання обсягів та визначення фізико-хімічних показників газу під час його транспортування, розподілу, постачання, зберігання та споживання, а також методик виконання вимірювань кількості природного газу методом змінного перепаду тиску та з використанням лічильника газу з пристроєм перетворення об'єму газу.	Відсутні
Альтернатива 2. Залишення існуючої ситуації без змін.	Відсутні	Відсутні

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1. Прийняття проєкту наказу.	Забезпечить громадян України надійним газопостачанням	Витрати залишаться на існуючому рівні.
Альтернатива 2. Залишення існуючої ситуації без змін.	Відсутні	Додаткові витрати будуть пов'язані із потребою у додатковому джерелі забезпечення житлово-комунальних потреб у випадках дефіциту природного

	газу (до прикладу перехід до електроплавлення тощо)
--	---

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць.	2	348	–	–	350
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків.	0,6 %	99,4	–	–	100%

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1. Прийняття проекту наказу.	Визначення взаємовідносин між суб'єктами господарювання під час передачі з ГРМ споживачу природного газу, у тому числі видобутого з газових і газоконденсатних родовищ, та нафтового газу, отриманого з нафтових родовищ.	Відсутні.
Альтернатива 2. Залишення існуючої ситуації без змін.	Відсутність витрат на закупівлю ресурсу природного газу	Відсутні.

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1. Прийняття проекту наказу.	Відсутні.
Альтернатива 2. Залишення існуючої ситуації без змін.	Відсутні.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного балу
Альтернатива 1. Прийняття проекту наказу.	4	Цілі прийняття проекту наказу можуть бути досягнуті повною мірою (проблема більше існувати не буде).
Альтернатива 2. Залишення існуючої ситуації без змін.	1	Неможливість досягнення цілей державного регулювання альтернативним способом. Проблема продовжить існувати.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1. Прийняття проекту наказу.	Дозволить встановити вимоги до складових частин вимірювальних систем визначення кількості та енергії природного газу, правил експлуатації приладів обліку, порядку вимірювання обсягів та визначення фізико-хімічних показників газу під час його транспортування, розподілу, постачання, зберігання та споживання, а також методик виконання вимірювань кількості природного газу методом змінного перепаду тиску та з використанням лічильника газу з пристроєм перетворення об'єму газу.	Відсутні.	Перше місце альтернативи у рейтингу, так як кількість вигоди більша за кількість витрат. Впровадження проекту наказу дозволить досягти зазначених цілей державного регулювання.
Альтернатива 2. Залишення існуючої ситуації без змін.	Відсутні.	Відсутні.	Друге місце альтернативи у рейтингу, тому що вигод та витрат не передбачається. Альтернатива є неприйнятною, оскільки не забезпечує досягнення поставлених цілей.

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/ причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
--	--	--

Альтернатива 1 Прийняття проекту наказу.	Прийняття проекту наказу дозволить встановити вимоги до складових частин вимірювальних систем визначення кількості та енергії природного газу, правил експлуатації приладів обліку, порядку вимірювання обсягів та визначення фізико-хімічних показників газу під час його транспортування, розподілу, постачання, зберігання та споживання, а також методик виконання вимірювань кількості природного газу методом змінного перепаду тиску та з використанням лічильника газу з пристроєм перетворення об'єму газу.	Ризик зовнішніх чинників на дію запропонованого проекту наказу не передбачається.
Альтернатива 2. Залишення існуючої ситуації без змін.	Альтернатива є неприйнятною, оскільки залишення ситуації без змін досягнення визначених цілей неможливе.	

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Механізмом, який забезпечить розв'язання визначеної проблеми є прийняття проекту наказу, який сприятиме та забезпечить впровадження в Україні вимог до складових частин вимірювальних систем визначення кількості та енергії природного газу, правил експлуатації приладів обліку, порядку вимірювання обсягів та визначення фізико-хімічних показників газу під час його транспортування, розподілу, постачання, зберігання та споживання, а також методик виконання вимірювань кількості природного газу методом змінного перепаду тиску та з використанням лічильника газу з пристроєм перетворення об'єму газу.

Міністерство енергетики України для впровадження цього проекту наказу, має здійснити наступні заходи:

- погодження проекту наказу в центральних органах виконавчої влади;
- подання проекту наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України;
- офіційне оприлюднення прийнятого наказу Міністерством енергетики України, відповідно до Конституції України та інших законодавчих актів.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Впровадження проекту наказу не потребує додаткових витрат з боку органів виконавчої влади.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Проект наказу набирає чинності з моменту його публікації. Строк дії проекту наказу не обмежується у часі, що дасть можливість досягти цілей державного регулювання.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозовані показники результативності проекту наказу:

1) кількість скарг фізичних та юридичних осіб на проблеми з газопостачанням – зменшиться;

2) розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією проекту наказу – не зміниться;

3) кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія проекту наказу – поширюється на суб'єктів господарювання (постачальників) природного газу;

4) рівень проінформованості суб'єктів господарювання стосовно основних положень проекту наказу – високий, оскільки його буде оприлюднено на офіційному сайті Міненерго;

5) проект наказу та аналіз регуляторного впливу буде розміщено в місячний термін на офіційному вебсайті Міністерства енергетики України в мережі Інтернет <http://mev.gov.ua/>. Міністерство енергетики України у межах компетенції надає необхідні роз'яснення щодо норм проекту наказу.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акту

Метод проведення відстеження результативності – статистичний. Вид даних, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності – статистичні.

Відстеження результативності дії проекту наказу буде здійснюватися Міністерством енергетики України статистичним методом на основі аналізу показників результативності.

Базове відстеження результативності проекту наказу здійснюватиметься протягом року з дня набрання його чинності.

Повторне відстеження проекту наказу здійснюватиметься не пізніше двох років з дня набрання його чинності.

Періодичні відстеження результативності проекту наказу будуть здійснюватися раз на кожні три роки, починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності.

Міністр енергетики України

Герман ГАЛУЩЕНКО

« ____ » _____ 2024 року